

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

IES Lamas de Castelo

Lamas de Castelo, s/n
15293 – CARNOTA
Tlf. 981760667 - Fax: 981857004
ies.lamas.castelo@edu.xunta.es
<http://.edu.xunta.es/centros/ieslamascastelo>

Circular para as familias do alumnado de 1º de ESO

Materias de libre configuración do centro

En 1º de ESO existe unha materia de libre configuración do centro que ten unha asignación de unha hora semanal. Con esta circular queremos explicar en que consisten as tres materias de libre configuración que se ofrecen, Investigación e Tratamento da Información, Oratoria e Portugués.

Investigación e Tratamento da Información

Esta materia pretende facilitar o tratamento, de forma intensiva ao longo dun curso escolar, dos contidos que constitúen o cerne da denominada competencia informacional, que involucra un complexo grupo de destrezas, coñecementos e actitudes imprescindibles para se desenvolver na sociedade da información e, a unha escala máis próxima, nas prácticas académicas máis comúns.

A alfabetización mediática e informacional abrangue toda a tipoloxía de medios de comunicación e outros provedores de información, como bibliotecas, arquivos, museos e internet, independentemente das tecnoloxías empregadas. **Engloba o coñecemento, as actitudes e a suma de habilidades necesarias para saber cando e que información é necesaria, onde e como obter esa información, como avaliala criticamente e organizala logo de atopala, e como usala de xeito ético.** O concepto esténdese alén das tecnoloxías da información e da comunicación, abranguendo a aprendizaxe, o pensamento crítico e as destrezas de comprensión que cubran e superen as fronteiras profesionais e educativas. Inclúe, ademais, todos os tipos de fontes: orais, impresas e dixitais.

Preténdense desenvolver habilidades, coñecementos e actitudes en relación coa

información en distinto tipo de textos informativos e en diferentes soportes e formatos, e poidan abordar a realización de pequenos traballos de investigación de carácter individual ou en grupo.

O desenvolvemento dos contidos que se propoñen está ligado á biblioteca escolar por ser esta o espazo educativo natural para o traballo coa información, xa que ofrece oportunidades de aprendizaxe con recursos impresos e dixitais, presentes ou accesibles a través da rede.

Propóñense cinco bloques: "A biblioteca, punto de acceso á cultura impresa e dixital", "Fontes informativas. Localización e selección", "Organizarse para investigar", "Procura e tratamento da información" e "Xeración de contidos e comunicación".

O desenvolvemento curricular desta materia recolle criterios e estándares de avaliación que responden a varias competencias clave do actual currículo. A competencia en comunicación lingüística, a competencia dixital, a competencia de aprender a aprender e o sentido de iniciativa e espírito emprendedor son as máis beneficiadas. Pero tamén axuda a desenvolver as competencias sociais e cívicas, e a de conciencia e expresións culturais.

Oratoria

Nunca coma hoxe houbo tantas situacións e tantos contextos en que **calquera persoa poida ou deba actuar como oradora**, e nunca coma hoxe as mensaxes persuasivas chegaron con tanta insistencia a unha audiencia masiva. Pola contra, **xamais a oratoria estivo tan pouco presente como disciplina e materia de estudo na vida académica. Esta materia pretende contribuír a equilibrar tal situación.**

Empregar a palabra perante o público é unha habilidade cada vez máis necesaria. A participación democrática activa, o desenvolvemento persoal, a consecución dunha carreira académica exitosa e o exercicio de calquera profesión pasan hoxe en día polo satisfactorio desempeño en situacións variadísimas nas que a oratoria resulta extraordinariamente útil: debates, participacións en órganos de goberno, defensas de teses ou de proxectos de fin de carreira, mesas redondas, breves discursos de inauguración, relatorios, discursos comerciais, comunicacións coa clientela e con outros membros da mesma organización ou empresa, presentacións de ideas ante asociacións e institucións, etc. Todas estas

situacións ampliaron o seu alcance grazas a internet e aos medios de comunicación: a oratoria xa non está limitada a determinadas responsabilidades ou profesións, senón que calquera persoa pode comunicarse oralmente ante unha audiencia global só cunha conexión á rede. Xa que logo, necesitamos aprender a falar en público para participarmos na mellora colectiva e democrática da realidade, para configurarmos a nosa traxectoria académica e profesional, e para fortalecermos unha imaxe propia positiva ante nós mesmos/as e ante as demais persoas.

É por iso que esta materia contribúe a desenvolver destrezas vinculadas coas competencias clave, das que aquí destacaremos tres: a comunicación lingüística, xa que permite unha extraordinaria mellora das destrezas comunicativas, sobre todo das de carácter oral; as competencias sociais e cívicas, pois a oratoria carece de sentido se non é para participar de xeito eficaz e construtivo na vida social e profesional; e a competencia do sentido da iniciativa e espírito emprendedor, pois a oratoria fomenta a proactividade, o autocoñecemento e a autoestima.

Portugués

Vivimos nun mundo no que, cada vez máis, saber linguas é unha ferramenta necesaria e primordial para o éxito. E nós partimos con vantaxe pois, ao sermos bilingües, unha das linguas que falamos, o galego, ábrenos as portas a unha terceira lingua, o portugués. Como son linguas moi próximas, porque no inicio foron a mesma, resulta moi doado aprender portugués e con moi pouco esforzo pódese acadar unha competencia comunicativa en relativamente pouco tempo.

A materia céntrase na comunicación e nas competencias básicas de entender, ler, falar e escribir en portugués. Estas destrezas vanse traballar a partir de **coñecementos lingüísticos e socio-culturais**, que possibiliten un manexo da lingua á vez que se aprenden contidos sobre a sociedade e a cultura dos países nos que se fala portugués.

Á vez que se aprende esta lingua, vanse mellorar as destrezas comunicativas comúns en todas as materias de lingua, o que pode contribuír a unha mellor competencia comunicativa en galego, ao relacionaren o

estándar do portugués e do galego, e ao depurar este de castelanismos. Para estudar portugués non fai falta ter coñecementos previos do idioma, xa que se parte do nivel máis básico, mais os galegos xa non partimos totalmente de cero, senón que xa contamos cun coñecemento pasivo previo.

Ademais, o Consello de Europa no seu documento Marco Común de Referencia Europeo das Linguas (MCER) considera a aprendizaxe das linguas estranxeiras como unha prioridade para os cidadáns e cidadás de Europa xa que favorecerá a construción dunha Europa pluricultural e plurilingüe promovendo o coñecemento das distintas linguas e culturas, o que derivará no respecto por estas e a interacción entre a cidadanía europea. Neste sentido, **saber portugués vai posibilitar a comunicación con millóns de falantes dos países que forman a lusofonía**, como Brasil, Angola, Cabo Verde... e, sobre todo, con Portugal, o noso veciño máis próximo, acrecentando as posibles saídas laborais do noso alumnado, no futuro.